

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Анна ПРИХОДЬКО

РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗУМОВЛЕНИХ КОНФЛІКТОМ: ВИМІР
СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ООН.....264

Олена САМОЙЛЕНКО

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....268

Максим СМІРНОВ

ПЕРЕДАЧА ОСОБИ ДО МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В СИСТЕМІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ МІЖНАРОДНИМ
ЗЛОЧИНАМ.....272

Валерій ШЕПІТЬКО, Михайло ШЕПІТЬКО

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....276

Секція 4

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У
БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ.....282**

Сергій АЛБУЛ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....282

Лариса БЄЛІК

ІНФОРМАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ:
КОНЦЕПТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....287

Сергій КІЛІМІЧЕНКО

ВИЯВЛЕННІ НЕГАТИВНИХ ОБСТАВИН ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ
ПОДІЇ.....290

Андрій КУБАЄНКО

ADAPTIVE HYBRID POLICING MODEL (АНРМ) ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
СТАНДАРТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННИЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....294

Олександр ПОДОБНИЙ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....298

Валерій ТІЩЕНКО

КРИМІНАЛЬНА СИТУАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ.....303

Подобний Олександр

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Міжнародного університету,
м. Одеса, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2704-0147>

електронна адреса: aleksandr.pod@ukr.net

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

У тезах розкрито сутність кримінального аналізу як сучасного перспективного напрямку інформаційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю.

Обґрунтовано, що кримінальний аналіз як сучасний метод оперативно-розшукової діяльності, який активно застосовується в рамках її розвідувального напрямку, доцільно розподілити на два основні види: 1) стратегічний; 2) оперативний. Оперативний вид кримінального аналізу запропоновано розподілити на два підвиди: 2.1) тактичний, що здійснюється в рамках конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження у ситуації протиборства; 2.2) операційний, на проведення якого тактична ситуація протиборства не впливає, а видову самостійність визначає технологічний алгоритмізований характер відповідної процедури (наприклад аналіз великих масивів електронної інформації тощо).

Ключові слова: кримінальний аналіз, кримінальна розвідка, інформаційне забезпечення, боротьба з організованою злочинністю, організована злочинна діяльність

Podobnyi Oleksandr

*Doctor of Legal Sciences, Professor,
Head of the Department of Criminal Law, Procedure and Criminalistics, International
University, Odesa, Ukraine*

CRIME ANALYSIS AS A PROMISING AREA OF INFORMATION SUPPORT IN COMBATING ORGANIZED CRIME

The theses reveal the essence of crime analysis as a modern and promising area of information support in combating organized crime.

It is substantiated that crime analysis, as a modern method of operational-search activity actively applied within its intelligence component, should be divided into two

Section 4. Information support for law enforcement authorities in the fight against organized criminal activity

main types: 1) **strategic**; 2) **operational**. It is proposed to further subdivide the operational type of crime analysis into two subtypes: 2.1) **tactical**, conducted within a specific operational-search case or criminal proceeding in a situation of active confrontation; 2.2) **operational-technical**, the implementation of which is not influenced by the tactical confrontation context, and whose distinctiveness is determined by the technological, algorithm-based nature of the procedure (for example, analysis of large volumes of electronic data, etc.).

Keywords: crime analysis, criminal intelligence, information support, combating organized crime, organized criminal activity.

Зростаюча складність організованої злочинної діяльності обумовлює нагальну потребу у впровадженні інноваційних методів інформаційного забезпечення протидії. Кримінальний аналіз поступово займає ключове місце серед таких методів, забезпечуючи нові можливості для виявлення, прогнозування та нейтралізації злочинних загроз.

На сьогодні в науковій та практичній площині переважає узгоджене розуміння кримінального аналізу як особливого напрямку інформаційно-аналітичної роботи. Його сутність полягає у виявленні та поясненні взаємозв'язків між відомостями про злочин і будь-якою іншою інформацією, отриманою з різноманітних джерел, а також у подальшому використанні таких даних для забезпечення оперативно-розшукової та слідчої діяльності шляхом надання аналітичної підтримки. [зокрема, див.: 1, с. 18].

Варто окремо підкреслити, що відмінною рисою цього різновиду інформаційно-аналітичної діяльності, яка відрізняє його від кримінологічних чи криміналістичних досліджень, є використання специфічного, притаманного лише кримінальному аналізу інструментарію. Йдеться про застосування технологій аналізу телефонних контактів і комунікацій, встановлення мережевих зв'язків між об'єктами, побудову асоціативних схем і матриць, проведення порівняльно-аналітичних досліджень, опрацювання даних із соціальних мереж, використання методологій IBM i2, OSINT, T-24, T-30, SWOT, PEST, SOCTA, а також географічного, психологічного та фінансового профілювання тощо.

У сучасній науковій літературі та навчальних виданнях пропонуються різні підходи до класифікації кримінального аналізу. Однією з найбільш узагальнених є дворівнева модель [див.: 1], відповідно до якої виокремлюють два основні різновиди.

Перший – *оперативний кримінальний аналіз*, що проводиться у межах конкретної оперативно-розшукової справи або кримінального провадження і спрямований на розв'язання невідкладних тактичних завдань. До його типових цілей належать: висунення версій щодо минулої, поточної та потенційної злочинної діяльності; встановлення структури й сфер функціонування злочинних груп; визначення місця перебування й затримання підозрюваних; виявлення та блокування знарядь, засобів та результатів протиправної діяльності тощо.

Другий – *стратегічний кримінальний аналіз*, зорієнтований на ґрунтовне опрацювання інформації для потреб управління у сфері правоохоронної діяльності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У його рамках вирішуються довгострокові завдання, зокрема: ідентифікація ключових кримінальних фігур або стійких злочинних угруповань, прогнозування тенденцій злочинної активності, визначення пріоритетних напрямів у правозастосовній діяльності.

Разом із тим, у найбільш ґрунтовному сучасному навчальному посібнику кримінальний аналіз, залежно від рівня та характеру створюваного аналітичного продукту, поділяється на три ключові підгрупи.

1. Операційний кримінальний аналіз. Під цим різновидом розуміють інформаційно-аналітичну діяльність, що здійснюється у межах конкретних кримінальних проваджень і стосується відомостей про осіб, об'єкти, організовані групи або злочинні організації. Така інформація є цінною для кримінальної поліції чи органів досудового розслідування, оскільки характеризує зазначені об'єкти та сприяє подальшому розкриттю та розслідуванню правопорушень. Автори підкреслюють, що в межах операційного аналізу «виявляються тенденції злочинності, визначаються місця її концентрації, формується профіль підозрюваних і потерпілих». Додається, що ці дії здійснюються для підготовки управлінських рішень щодо оптимального розподілу сил і ресурсів [2, с. 30].

2. Тактичний кримінальний аналіз. Ця підгрупа стосується дослідження рівня злочинності та окремих злочинів у межах конкретної території за відносно короткий часовий проміжок. Аналіз може орієнтуватися як на певний вид кримінальних правопорушень, так і на протиправну діяльність окремої групи. Його метою є вироблення тактичних заходів щодо затримання правопорушників, виявлення ризиків та запобігання конкретним злочинам [2, с. 30].

3. Стратегічний кримінальний аналіз. До цього рівня належить визначення та оцінювання криміногенних загроз для особи, суспільства та держави з акцентом на виявленні вразливостей у правоохоронній системі чи в соціальному середовищі. Результати стратегічного аналізу слугують основою для формування управлінських рішень у сфері запобігання злочинам та протидії кримінальності, дозволяють виявляти тенденції, закономірності та прогнозувати розвиток загроз у довгостроковій перспективі. Цей вид аналізу застосовується для підготовки рішень стратегічного рівня та визначення ризиків, пов'язаних зі змінами криміногенної ситуації [2, с. 30–31].

Поряд із цим автори навчального посібника «**Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика**» [3] трактують цей різновид аналітичної діяльності як метод дослідження окремого злочину або сукупності правопорушень, що зазвичай здійснюється на локальному рівні з метою оцінювання криміногенної ситуації. Пояснюючи зміст тактичного аналізу, вони акцентують на його спрямованості на розв'язання коротко- та середньострокових завдань, орієнтованих на виявлення повторюваних ознак, характерних рис і специфічних

Section 4. Information support for law enforcement authorities in the fight against organized criminal activity

компонентів у серійних злочинах. Йдеться, зокрема, про встановлення підозрілих характеристик, можливих фігурантів і груп, взаємозв'язків між кількома подіями чи чинниками, визначення територій із підвищеним ризиком кримінальної активності, типових категорій потерпілих та часових проміжків, у межах яких найбільш ймовірні злочинні прояви.

Тактичний кримінальний аналіз забезпечує керівництво правоохоронних органів інформацією щодо: стабільних або нових моделей злочинності в межах відповідної юрисдикції; змін її інтенсивності; часових, просторових і географічних характеристик правопорушень; способів їх учинення; особливостей потерпілих і підозрюваних; а також чинників, що сприяють злочинній активності (соціальних, демографічних, економічних тощо) [3, с. 22].

Хоча в наукових і практичних джерелах загалом простежується узгодженість у тлумаченні поняття *стратегічного* кримінального аналізу, на нижчих рівнях цієї аналітичної діяльності, зокрема щодо категорій «оперативний», «тактичний» та «операційний» аналіз, чіткості та одностайності поки що немає. Це свідчить про те, що одним із найбільш актуальних завдань подальших досліджень у цій сфері є уточнення та систематизація типології кримінального аналізу. Зробити це можливо, спираючись на напрацьовані в оперативно-розшуковій та криміналістичній теорії уявлення про сутність категорії «тактика», яку розуміють як специфічну ситуацію протидії або боротьби (у правоохоронному вимірі – як протиборотство між правоохоронцями та правопорушниками).

Проведений аналіз сучасного стану й перспектив розвитку розвідувального напрямку оперативно-розшукової діяльності, а також актуальних теоретичних і практичних аспектів методу кримінального аналізу дає можливість сформулювати такі висновки:

Кримінальний аналіз як сучасний метод оперативно-розшукової діяльності, що, зокрема, активно застосовується в рамках її розвідувального напрямку, доцільно розподілити на два основні види: 1) стратегічний (аналіз, спрямований на побудову кримінально-правової політики держави чи довгострокової програми розвитку правоохоронного органу); 2) оперативний (нижчий по відношенню до стратегічного рівня, що передбачений Законом «Про ОРД» як метод вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності чи інструментарій отримання орієнтуючої інформації у конкретному кримінальному провадженні).

У свою чергу, оперативний вид кримінального аналізу може бути розподілений на два підвиди: 2.1) тактичний, що здійснюється в рамках конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження у ситуації протиборотства; 2.2) операційний, на проведення якого тактична ситуація протиборотства не впливає, а видову самостійність визначає технологічний алгоритмізований характер відповідної процедури (наприклад аналіз великих масивів електронної інформації тощо).

Кримінальний аналіз як один із сучасних методів оперативно-розшукової діяльності, який особливо активно використовується в її розвідувальному сегменті, доцільно поділяти на два базові різновиди: 1) *стратегічний кримінальний аналіз*, орієнтований на формування державної політики у кримінально-правовій сфері або розроблення довгострокових програм розвитку правоохоронних органів; 2) *оперативний кримінальний аналіз*, що є нижчим за рівнем деталізації та застосовується, відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», як один із методів виконання завдань оперативно-розшукової діяльності або як інструмент отримання орієнтовної інформації у конкретному кримінальному провадженні.

У межах оперативного різновиду доцільно вирізняти два його підтипи:

2.1) тактичний аналіз – здійснюється у межах конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження за умов активного протиборства між правоохоронними органами та правопорушниками;
2.2) операційний аналіз – його проведення не залежить від тактичної ситуації протидії, а самостійність цього підвиду визначається переважно технологічним, алгоритмізованим характером відповідних процесів (наприклад, опрацювання великих масивів електронних даних тощо).

Перелік використаних джерел:

1. Заєць О.М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 4. С. 17-25.
2. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу : навчальний посібник. Львів : *Львівський державний університет внутрішніх справ*, 2021. 288 с.
3. Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика; навчальний посібник / О.Є. Користін, Н.П. Свиридчук, О.М. Цільмак, О.М. Заєць, К.Ю. Ісмайлов, В.А. Некрасов; МВС України, ДНДІ, ОДУВС. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с